

Referat

Arbejdsgruppemøde for Certificering – Tirsdag den 23. oktober 2018

Sted: DLF, Højmevej 12, 5250 Odense

Deltagere:

Birthe Arleth (MariboHilleshög), Poul Møller (Hornsyld Købmandsgaard), Keld Caspersen (DLG), Jakob Helm Larsen (DLG), Søren Villadsen (Hedegaard), Jens Rud Rasmussen (DSV), Jens-Olav Høst Hansen (Vikima), Per Madsen (Barenbrug), Arne Dilling-Hansen (Barenbrug), Bjarne Sørensen (DLF), Dot Vittrup Pedersen (DLF), Michael Pedersen (Vestjyllands Andel), Jim R. Nielsen (DLF), Søren Houmann (Sejet), Hans Peder Lauridsen (Danish Agro), Martin Bach Andersen (Jensen Seeds), Elzbieta Orłowska (Eurofins), Peter Krogh Meyer (Feldsaaten Freudenberg), Julie Winter Arildsen (Syngenta), Kresten Mathiasen (Brdr. Ewers), Frede Ager Helle (Brdr. Ewers), Claus Rasmussen (Vandinter Semo), Erik Brædder (Vandinter Semo), Maria Boye Simonsen (LBST), Merete Buus (LBST), Gerhard Deneken (TystofteFonden), Claire Mouillet (TystofteFonden), Sigyn Valgrind (TystofteFonden).

1. Velkomst v/DLF Højme

2. Status for TystofteFonden – nyt siden sidst v/TystofteFonden

Det er sket meget med hensyn til certificeringsgruppen siden sidste arbejdsgruppemødet: Ulla Mogensen opsagde sin stilling som koordinator i slutningen af august og Sigyn Valgrind blev den nye certificeringskoordinator. Helle Dragsbæk opsagde sin stilling i slutningen af september, da hun fik et jobtilbud hos sin gamle arbejdsplads, AS Storebæltsforbindelsen. Claire Mouillet, som var ansat som barselsvikar, blev fastansat i starten af oktober. En ny medarbejder, Susanne Brejner Blinaa, starter den 1. november.

Martin Himmelboe vil ikke være på kontoret de næste 14 dage, fordi han lige er blevet far for anden gang.

TystofteFondens nye bygning blev indviet på den 22. oktober, og ca. 100 mennesker deltog i arrangementet. Alt blev flyttet ind i den nye bygning i september. Den nye flotte og moderne bygning skaber endnu mere positiv energi.

3. Lovgivning

- **Orientering om bekendtgørelsesændringer v/Landbrugsstyrelsen**

Fristerne for anmeldelse af avlskontrol bliver ikke ændret, men den sidste frist, 1. juli bliver slettet. Dermed vil det være fristen for de enkelte artsgrupper, der vil være gældende. Evt. dispensation mht. overskridelser af fristerne skal ansøges ved Landbrugsstyrelsen.

TystofteFonden kan lave en aftale med virksomhederne, så de anmelder de tidlige græsser hurtigst muligt og gerne forud for den 1. maj.

Kontrolmarksfristerne er uændrede, dog præciseres det, at fristerne gælder mht. at prøven skal være modtaget og registreret hos TystofteFonden.

EU-forsøgsordningen mht., at autoriserede avlskontrollører kan kontrollere PB og BA-avl udløber i 2019. 9 lande er med i forsøgsordningen og vil gøre forsøgsordningen permanent. Derfor forsøger medlemsstaterne at presse EU kommission for at reglerne ændres. Landbrugsstyrelsen koordinerer sagen.

Når UK træder ud af EU slettes alle UK-sorter fra EU-listen. Det samme gælder for sorter, der kun har vedligeholder i UK. Derfor skal alle UK sorter, som ønskes registreret på den danske sortliste, anmeldes til Tystofte senest den 31. december 2018. En britisk vedligeholder af en EU-registreret sort skal fra den 31. december 2018 have en repræsentant i et EU-land for at opretholde sorten på EU's fælles sortlister.

Der er ingen ligestillingsaftale mht. produktion af opformeringsmateriale imellem EU og UK, og uden ligestillingsaftale kan opformeringsmateriale ikke længere blive importeret fra UK til EU efter UK's udtræden af EU (29.03.2019). En ligestillingsaftale kan tage op til 3 år at få på plads.

I forbindelse med ISTA-audit i 2017, fik TystofteFonden en afvigelse på autorisation af prøvetagerne.

Fremover vil TystofteFonden ikke give dispensation, til prøvetagere der har bestået en praktisk prøve, men endnu ikke bestået en teoretisk prøve. Prøvetageren skal deltage i TystofteFondens prøvetagningskursus samt bestå praktisk og teoretisk prøve, for at opnå autorisation til at tage prøver. TystofteFonden kan autorisere en prøvetager der har bestået såvel praktisk som teoretisk prøve uden at deltage i kurset, såfremt prøvetageren deltager i førstkommende kursus.

- **X Festulolium – krav om udspecificering af artsoprindelse på mærkeseddel v/TystofteFonden**

Jf. EU-direktiver, skal arter, der er brugt til krydsning af sorter af x Festulolium, anføres på mærkesedlen. Der er mulighed for at skrive arterne på mærkesedlerne af PB og BA-frø, da der er plads nok på disse. Imidlertid, mangler der plads på C1 mærkesedlerne for frøblandinger, hvor frøet typisk sælges som blandinger af flere arter og sorter.

Kravet om anførelse af den indgående arts-krydsning vil betyde signifikante investeringer for frøindustrien. Oplysning om den oprindelige arts-krydsning bør være en sortsspecifik information, der kunne fremgå af EU's fælles katalog. Landbrugsstyrelsen går videre med sagen og undersøger, hvordan det bliver gjort i andre EU-lande.

- **Automatiske prøvetagere – indstillinger v/TystofteFonden**

Der har været diskussion om, hvem der må indstille uret på automatiske prøvetagere. Det er selvfølgelig prøvetagerens ansvar, men prøvetageren kan instruere andre i at indstille uret. Denne mulighed skal være beskrevet i kvalitetshåndbogen, mht. hvem der er instrueret af prøvetageren. Anden operatør skal fremgå af prøvetagningslog og uret skal være låst, når autoriseret prøvetager ikke er tilstede på produktionsstedet. Indarbejdes i instruks og bliver en del af fremtidige prøvetagningskurser.

- **Plantepas og mærkeseddel v/Landbrugsstyrelsen**

Fra den 14. december 2019 skal mærkesedlerne kombineres med et plantepas, for de arter, hvor der kræves plantepas. Dette gælder for alle kategorier af frø.

En liste over arterne, der berøres af de nye krav om plantepas findes her:

<https://lbst.dk/virksomheder/gartneri/produktion-og-salg-i-eu/#c16115>

Plantepas lavet før den 14. december 2019 vil være gyldige indtil den 14. december 2023.

Plantesundhedsforordningen findes her:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?qid=1540380458178&uri=CELEX:32016R2031>

Den retsakt som er forhandlet på plads jf. artikel 83 findes her:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?qid=1540380579337&uri=CELEX:32017R2313>

Mærkesedlerne skal sendes til TystofteFonden for godkendelse.

4. Avl og avlskontrol

- **Hvordan gik avlskontrollen i 2018 v/TystofteFonden**

Artsgruppe:	Besigtiget areal [ha]	Godkendt areal	
		[ha]	% af besigtiget areal
Bælgsæd	5.372	5.196	96,7
Græsmarksbælgplanter	4.665	4.626	99,2
Græsser	84.483	84.113	99,6
Olie-Spindplanter	710	694	97,7
Vintersæd	19.603	18.814	96,0
Vårsæd	34.357	33.364	97,1
Bederoer	58	58	100
I alt	149.248	146.807	98,4

5 efterkontrollører er ansat direkte af TystofteFonden, dækker tilsammen hele DK undtagen Sjælland. Sjælland som dækkes 100% af VKST. TF har derudover 4 egne autoriserede markkontrollører, som også kan bruges i efterkontrollen bl.a. på Bornholm.

Efterkontrollørerne har haft svært ved at nå at lave kontrol dels pga. den sene deadline for avlsanmeldelse af græsmarksplanter og vårsæd, dels pga. den tidlige høst.

Der var kun få problemer i efterkontrollen, som generelt er knyttet til manglende/mangelfuld 2. syn efter fund af flyvehavre pga. tidlig høst.

TystofteFonden beder om, at virksomhederne sender deres avlsanmeldelser løbende.

TystofteFonden tjekker, at oplysningerne, der er knyttet til avlspartierne, er korrekte. Der er

speciel fokus på de indgående partiers (fx import) korrekte oplysninger. Godkendelse og korrekthed af avlspartier letter den senere godkendelse af de enkelte partier

Der blev fremsat ønske om, at en "Husk checkliste" skal fremgå af TystofteFondens hjemmeside. Checklisten skal indeholde de vigtige oplysninger virksomhederne skal huske, når de anmelder avlspartier. Instruks/vejledning indeholder de nødvendige informationer. Dog vil en kort "Pixi"-version lette arbejdet hos anmelderne. Sigyn Valgrind vil lave checklisten.

Nogle virksomheder efterlyste en PDF-fil med markkontrolskemaerne, efter firmaet har indberettet avlspartier. Ønsket er noteret og Martin Himmelboe vil gå videre med sagen.

- **Ændringer til "Instruks for avlskontrollører"**

Punktet blev ikke taget op på mødet, men en e-mail med ændringer sendes til alle, når opdatering af "Instruks for avlskontrollør" er færdiggjort.

- **Flyvehavreregler, afstandskrav m.v. v/Landbrugsstyrelsen**

Merete Buus orienterede om nogle bemærkninger fra avlskontrollørkurserne med hensyn til afstandskrav og flyvehavrereglerne. Kontrollørerne udtrykte bekymring i forhold til håndtering af de nye regler, hvor kontrollørerne kan blive bragt i u hensigtsmæssige dilemmaer. Det menes, at de nuværende flyvehavreregler ikke er strenge nok og der er et spørgsmål om hvis den gamle formulering skal bruges igen. Landbrugsstyrelsen beder om input fra arbejdsgruppen om hvordan flyvehavrereglerne skal formuleres:

- Arealet skal kasseres, hvis flyvehavre findes i store mængde ud over arealet. Tidligere var det præciseret, at der maksimalt måtte være 1 flyvehavre/ha, og der var særlige betingelser for marker med havre og rug. Det blev bemærket, at det i praksis er meget svært at se flyvehavre-planter i marker af rug og havre. Virksomheder og Landbrugsstyrelsen kommer med forslag til ny formulering, som imødekommer kontrollørernes bekymring, og ikke medfører kassation af store marker på fx 50 ha.
- Afstand mellem markerne af sædekorn skal være mindst være ½ meter. Grænsen mellem markerne skal altid markeres (fx stokkemarkering). Den ½ meter bliver ofte sået med korn for at forhindre etableringen af ukrudt, men er ikke altid synligt, når markkontrolløren syner marken. Hvis klart skel ikke er etableret ved 1. syn, skal det ske inden 2. syn, hvis avlen ønskes godkendt. TF og LBST ser på formuleringen.
- Avl på forpløjninger: Der er en mulighed for at udlægge fremavl på foragre til anden afgrøde. Det er vigtigt at bemærke, at afstandskravene også gælder for avl udlagt på foragre. Der er ofte problemer med ukrudt i forpløjningen som gør synet svære og længere. I teksten præciseres, hvad forpløjninger/foragre er og at de kan kasseres, hvis der er for meget ukrudt.

Derudover drøftede arbejdsgruppen hvor meget der skal til for at opfylde kravet til kontrollører om at vedligeholde kompetencer som markkontrollør. Markkontrolløren skal kontrollere avl minimum en gang om året.

5. Praktisk om indberetning

- **Lønarbejde – hvordan indberettes partier v/TystofteFonden**

TystofteFonden vil gerne vide, hvordan firmaerne samarbejder omkring avlspartier og certificerede partier. Man må gerne melde ind på e-mail til certificering@tystofte.dk, hvordan man arbejder med:

- Hvordan der skelnes mellem partierne der tilhører to forskellige virksomheder
- Hvem der har ansvaret for fx erstatningsordningen og opformering af korn
- Hvordan sikres det, at der udtages korrekt antal stikprøver

- **Certificeringsmail – tilmeld og check dagligt v/TystofteFonden**

Siden seneste arbejdsgruppemøde sender FCS certificering e-mails to gang om døgnet. Husk at tjekke disse e-mails og husk at tilmelde jer til e-mail listen. For at tilmelde sig, må man sende en e-mail til TystofteFonden.

TystofteFonden sender regelmæssigt nyhedsmails (med fx statistikker). Man kan tilmelde sig nyhedsbrev på TystofteFondens hjemmeside:

<https://www.tystofte.dk/kontakt/nyhedsbrev/>

- **Generelle retningslinjer om indberetning v/TystofteFonden**

TystofteFonden orienterede om nogle vigtige pointer, som skal huskes ved indberetning af partier:

- Check filerne/indtastninger for stavfejl/trykfejl
- Er det indgående parti indberettet?
- Passer mængderne – vægtregnskab
- Vælg korrekt formular
- Importpartier – anmeld korrekt og husk dokumentation
- Artsforkortelser og korrekt sortsbetegnelse – check vejledningen
- Meld tilbage hurtigt når vi sender fejllister og har opfølgende spørgsmål
- Husk at skrive det udenlandske partinummer i det rigtige felt "Udfyldes for udenlandske partier", så systemet ved, at det er et importparti.

- **Krav om dokumentation ved indførsel/import v/TystofteFonden**

Ved indførsel af partier fra EU skal partierne anmeldes til TystofteFonden, hvis partierne ompakkes, eller hvis de skal anvendes til fremavl.

Partier af sædekorn skal altid anmeldes til TystofteFonden med dokumentation for at partierne er fri for flyvehavre.

Partierne, der er blevet importeret fra lande uden for EU, skal altid anmeldes til TystofteFonden.

6. Eventuelt

Virksomhederne ønsker at få en form for kvittering fra TystofteFonden ved modtagelse af prøver, der skal til kontroldyrkning. TystofteFonden arbejder på sagen, og der skal laves en liste over hvem i hvert firma, der skal have kvitteringen. Martin Himmelboe vil gå videre med sagen.

7. Næste arbejdsgruppemøde

13. marts 2019 hos TystofteFonden kl. 10